

Puolustusministeriön raportti puolustustarvikkeiden viennistä 2021

Julkaisun nimi: Puolustusministeriön raportti puolustustarvikkeiden viennistä 2021

Tiivistelmä:

Puolustusministeriö vastaa puolustustarvikkeiden vientivalvonnasta. Tämä raportti sisältää tiedot vuonna 2021 puolustustarvikkeiden vientiin myönnettyistä vientiluvista ja toteutuneista vienneistä.

Raportin alkuun on koottu vientivalvontaa säätelevä lainsäädäntö ja kansainväliset velvoitteet sekä kerrottu vientilupakäytännöt ja lupaharkinnan perusteet.

Raportissa kuvataan lyhyesti vientilupien ja toteutuneiden vientien historiaa ajalta 2012-2021.

Pääpaino raportissa on sekä myönnettyjen vientilupien että toteutuneiden vientien raportoinnissa vuoden 2021 osalta.

Julkaisun verkko-osoite: www.defmin.fi ja [Valtioneuvoston julkaisuarkisto \(VALTO\)](#)

Avainsanat (asiasanat): puolustustarvikkeet, vientivalvonta

Kieli: suomi

Publikation: Försvarsministeriets rapport om export av försvarsmateriel 2021

Sammandrag:

Försvarsministeriet svarar för övervakningen av exporten av försvarsmateriel. Denna rapport innehåller uppgifter om de tillstånd som beviljats för export av försvarsmateriel och om den realiserade exporten under år 2021.

I början av rapporten finns en sammanställning av den lagstiftning och de internationella förpliktelser som reglerar exportkontrollen samt ett referat av exporttillståndspraxis och grunderna för tillståndsprövningen.

I rapporten beskrivs i korthet exporttillståndens och den realiserade exportens historia under tiden 2012–2021.

Huvudvikten i rapporten ligger på att rapportera å ena sidan beviljade exporttillstånd och å andra sidan den realiserade exporten för år 2021.

Internet adressen: www.defmin.fi och [Statsrådets gemensamma publikationsarkiv Valto](#)

Nyckelord: försvarsmateriel, exportkontroll

Språk: finska

Puolustusministeriön raportti puolustustarvikkeiden viennistä 2021

1. Esipuhe

Puolustusministeriö julkaisee tässä raportissa tiedot vuonna 2021 puolustustarvikkeille myönnettyistä vienti- ja siirtoluvista sekä tiedot toteutuneista vienneistä. On huomioitavaa, että toteutuneiden vientien pohjalla olevat vientiluvat on voitu myöntää useampana aikaisempana vuotena. Osa toteutuneista vienneistä perustuu puolustusministeriön julkaisemiin yleisiin siirtolupiin.

Vuonna 2021 vienti- ja siirtolupia pysyville vienneille myönnettiin 261 kpl ja niiden kokonaisarvo oli 310,9 M €. Suurin osa luvista, 198 kpl, myönnettiin Euroopan alueelle. Arvollisesti merkittävimmäksi yksittäiseksi vientikohteeksi nousi Latvia. Toteutuneiden vientien arvo vuonna 2021 oli 73,4 M €. Suurin osa vienneistä toteutui Euroopan alueelle. Myönnettyjä lupia ja toteutuneita vientejä tarkastellaan tarkemmin raportin myöhemmissä osioissa.

Raportointi perustuu Euroopan unionin neuvoston yhteisen kannan 2008/944/YUTP (sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä) veloitteeseen. Lisäksi Suomi raportoi vienneistä muiden kansainvälisten veloitteidensa mukaisesti YK:lle, Etyjille, Wassenaarin järjestelylle sekä Asekauppasopimuksen sihteeristölle. Suomi tukee ja pyrkii osaltaan edistämään puolustustarvikkeiden viennin läpinäkyvyyttä kansainvälisillä foorumeilla. Suomessa yksittäiset vientiluvat ovat julkisia asiakirjoja, mikä on poikkeuksellista jopa EU:ssa. Myönnettyjen vientilupien lisäksi Suomi raportoi myös toteutuneista puolustustarvikkeiden vienneistä.

Vuonna 2021 kansainvälistä yhteistyötä pystyttiin jo osittain avaamaan läsnätapaisiin vaikka suurin osa kokouksista pidettiin edelleen virtuaalisesti Covid-19 pandemiasta johtuen. Osana NORDEFCO-puheenjohtajuuskautta Suomi järjesti ensimmäisen pohjoismaisen puolustusmateriaaliyhteistyötä koskevan sopimuksen vientivalvontaa koskevan liitesopimuksen mukaisen työryhmän kokouksen syyskuussa. Kokous järjestettiin virtuaalisesti ja siellä keskusteltiin mm. aineettomista vienneistä sekä EU:n puolustusrahastosta rahoitettavien projektien vientivalvontakysymyksistä. Työryhmän tavoitteena on jatkossakin jakaa ajankohtaista tietoa sekä parhaita käytänteitä pohjoismaiden kesken lupaviranomaistoimintoihin liittyen. Tämän lisäksi Suomi on muutoinkin pitänyt aktiivisesti yhteyttä verrokkimaihin ja konsultointia on jatkettu entiseen tapaan EU-maiden kesken vientilupapäätöksistä Euroopan unionin neuvoston alaisessa COARM-ryhmässä. Euroopan unionin komission alaisuudessa toimivassa työryhmässä jatkettiin Euroopan sisäisiä puolustustarvikesiirtoja koskevan direktiivin mukaisten käytäntöjen harmonisointia. Työryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Työryhmä keskittyi erityisesti EU:n uusien puolustusaloitteiden vientivalvontakysymysten koordinointiin ja käytänteiden harmonisointiin.

Pohjoismaat ja Baltian maat tapaavat lähtökohtaisesti toisiaan kahdesti vuodessa ajankohtaisten vientivalvonta-asioiden parissa. Vuonna 2021 toteutettiin kuitenkin vain yksi tapaaminen syksyllä Latviassa. Tapaamisessa oli esillä katsaukset sekä puolustustarvikkeita että kaksikäyttötuotteita koskevien kansainvälisten regiimien tilanteeseen. Puolustustarvikkeiden osalta merkittävää kansainvälistä yhteistyötä tehdään myös Wassenaarin järjestelyn alla mm. valvottavien puolustustarvikkeiden listauksen osalta.

Asekauppasopimus (Arms Trade Treaty, ATT) on jäsenvaltioita laillisesti sitova kansainvälistä asekauppaa sääntelevä sopimus. Sopimuksella pyritään luomaan yhteiset

kansainväliset vaatimukset tavanomaisten aseiden kaupalle. Suomi edistää asekauppasopimuksen ratifiointia sekä sen toimeenpanoa. Sopimuksen osapuolikokous järjestettiin elokuussa 2021 pandemiasta johtuen osittain virtuaalisesti.

Puolustusministeriö toimii tiiviissä yhteistyössä ampuma-aseiden vientiluvista vastaavan Poliisihallituksen sekä kaksikäyttötuotteiden vientiluvista vastaavan ulkoministeriön vientivalvontayksikön kanssa. Yhteistyöllä varmistetaan valvonnan kattavuus sekä oikean lupaviranomaisen määrittäminen. Tiivistä yhteistyötä tehdään myös viennin valvonnasta vastaavan Tullin kanssa. Lupamenettelyjä tarkastellaan ja kehitetään kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti huomioiden myös alan teollisuuden kehitys.

Puolustusministeriö järjestää vuosittain seminaareja puolustustarvikkeiden viennistä annetusta laista ja sen sisältämistä velvoitteista kotimaiselle puolustusteollisuudelle. Vuonna 2021 järjestettiin kaksi seminaaria, joista toinen keväällä puolipäiväisenä webinaarina ja toinen koko päivän hybridiseminaarina marraskuussa. Molemmissa oli laajasti osallistujia puolustusteollisuudesta. Ajankohtaisina aiheina seminaareissa vuonna 2021 olivat aineettomien vientien ohjeistus sekä EU:n puolustusaloitteisiin liittyvät vientivalvonnan erityiskysymykset. Lisäksi puolustusministeriö teki kaksi yritysvierailua, joissa keskusteltiin vientivalvontakysymyksistä ja tutustuttiin yritysten sisäisiin vienninhallintajärjestelmiin.

2. Kansallinen lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset

Puolustustarvikkeiden vientiä, siirtoa, kauttakuljetusta ja välitystä sääntelee laki puolustustarvikkeiden viennistä (282/2012). Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yhteisön sisällä tapahtuvia puolustukseen liittyvien tuotteiden siirtoja koskevien ehtojen yksinkertaistamisesta (2009/43/EY) on pantu täytäntöön kyseisellä lailla kansalliseen lainsäädäntöön.

Valtioneuvoston asetuksessa puolustustarvikkeiden vientiä koskevan lupaharkinnan yleisistä edellytyksistä (70/2020) on määritelty määrämaat, joihin kohdistuviin lupahakemuksiin ei sovelleta erillistä ulko- ja turvallisuuspoliittista harkintaa. Näitä ovat Euroopan unionin jäsenvaltiot ja Euroopan talousalueeseen kuuluvat valtiot sekä Sveitsi, Australia, Japani, Kanada, Uusi-Seelanti, Yhdistynyt kuningaskunta ja Yhdysvallat.

Puolustustarvikkeiden viennin valvonnassa Suomi soveltaa yllä mainitun direktiivin liitteenä olevaa Euroopan unionin yhteistä puolustustarvikeluetteloa. Valvottavat tuotteet on jaettu puolustustarvikeluettelossa 22 eri tuoteluokkaan. Myös puolustustarvikkeiden valmistukseen liittyvä tietotaito ja valmistusoikeudet luetaan valvonnanalaiseksi. Tuoteluokissa 1 ja 3 tuotteet on jaettu sotilas- ja siviiliaseisiin ja –ampumatarvikkeisiin (lain 3 § 3 ja 4 mom.). Siviiliaseiden ja –ampumatarvikkeiden viennin valvonnasta vastaa Poliisihallitus. Puolustustarvikeluettelon tuoteluokat on pääotsikoittain avattu tämän raportin lopussa.

Lupaharkinnassa otetaan huomioon Euroopan unionin neuvoston yhteinen kanta sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten

sääntöjen määrittämisestä (2008/944/YUTP). Yhteinen kanta on pantu täytäntöön kansalliseen lainsäädäntöön lailla (282/2012, 9 § 2 mom.).

Lisäksi Suomea velvoittavat puolustustarvikkeiden viennissä, siirrossa, kauttakuljetuksessa ja välityksessä seuraavat kansainväliset velvoitteet ja sopimukset:

- YK:n turvallisuusneuvoston sitovalla päätöksellä määräämät talouspakotteet ja asevientikiellot
- Euroopan unionin neuvoston yhteisinä kantoina ja neuvoston asetuksina määräämät asevientikiellot
- Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen lisäpöytäkirja, joka koskee ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjumista (ns. tuliasepöytäkirja) (SopS 74/2011)
- Sopimus ydinaseiden leviämisen estämisestä (SopS 11/1970)
- Biologisten aseiden kieltosopimus (SopS 14–15/1975)
- Kemiallisten aseiden kieltosopimus (SopS 19/1997)
- Muutettu pöytäkirja miinojen, ansojen ja muiden taisteluvälineiden käyttöä koskevista kielloista tai rajoituksista (II pöytäkirja niin kuin se on muutettu 3 päivänä toukokuuta 1996, SopS 91/1998)); tiettyjen sellaisten tavanomaisten aseiden käytön kiellosta tai rajoituksista, joiden voidaan katsoa aiheuttavan tarpeettoman vakavia vammoja tai olevan umpimähkäisiä, tehdyn yleissopimuksen (IV) lisäpöytäkirja sokeuttavista lasereista (SopS 52/1998) ja V pöytäkirja sodan räjähtämättömistä jäänneistä (SopS 84–85/2006)
- YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1540 (2004)
- Ottawan jalkaväkimiinat kieltävä sopimus (yleissopimus jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä) (SopS 12–13/2012)
- Asekauppasopimus (ATT; SopS 33/2014)
- Geneven yleissopimusten 8.6.1977 tehdyn lisäpöytäkirjan kansainvälisten aseellisten selkkausten uhrien suojelemisesta 36 artikla (I pöytäkirja; SopS 81–82/1980)

3. Vientilupakäytännöt ja lupaharkinta

Puolustustarvikkeiden vientiin, siirtoon, kauttakuljetukseen ja välitykseen tarvitaan lähtökohtaisesti valtioneuvoston tai puolustusministeriön myöntämä lupa.

Puolustustarvikkeiden siirroilla tarkoitetaan vientiä Euroopan unionin jäsenmaihin ja Euroopan talousalueeseen kuuluihin valtioihin. Vienti- ja siirtolupa voidaan myöntää tilapäiselle tai pysyväälle viennille/siirrolle. Lähtökohtana on, että lupa myönnetään, jos se on Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisen linjan mukaista eikä vaaranna Suomen turvallisuutta.

Valtioneuvoston yleisistunto ratkaisee puolustusministeriön esittelystä vienti- ja kauttakuljetuslupa-asian, jos vietävä tuote sisältyy puolustustarvikeluettelon

tuoteluokkiin ML 1-10 ja ML 12 (aseet, asejärjestelmät ja -alustat), ja viennin arvo on huomattavan suuri tai asian ulko- ja turvallisuuspoliittinen merkitys sitä edellyttää. Siirtoluvan ja tilapäisen vientiluvan myöntää kuitenkin aina puolustusministeriö.

Lupaharkinta perustuu tapauskohtaiseen kokonaisharkintaan. Euroopan unionin neuvoston yhteisen kannan (2008/944/YUTP) mukaisesti lupia myönnettäessä arvioidaan sekä määrämään sisäistä tilannetta ja sen kansallista turvallisuutta että alueellista rauhaa, turvallisuutta ja vakautta. Suomi noudattaa EU:n yhteisen kannan kriteereitä siitä, milloin maastavientilupa on evättävä. Lupaa myönnettäessä arvioidaan määrämään sitoutumista kansainvälisten velvoitteiden ja oikeuden noudattamiseen sekä ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Arvio tehdään myös riskistä, että tuotteet päätyisivät muualle ostajamaassa tai jälleenvietäisiin epätoivottavilla ehdoilla.

Lisäksi lupaharkinnassa arvioidaan viejän luotettavuutta. Lupa myönnetään hakijalle, jonka katsotaan olevan sopiva viemään puolustustarvikkeita ja jonka arvioidaan noudattavan luvan myöntämisen ehtoja.

Vienti- ja siirtoluvan saamisen edellytyksenä on luotettava selvitys tuotteen lopullisesta käyttäjästä ja loppukäytöstä. Lupa voidaan myöntää vain, mikäli loppukäyttäjä on tunnettu ja luotettu. Loppukäyttäjätodistuksessa loppukäyttäjä sitoutuu vastaanottamaan tuotteet omaan käyttöönsä sekä pyytämään mahdolliseen edelleen vientiin luvan Suomen valtiolta.

Lupaharkinta sisältää lisäksi vietävän tuotteen arvioinnin; arvioinnin kohteena on tuotteen ominaisuudet, käyttötarkoitus ja sotilaallinen merkitys. Lupaharkinnassa otetaan myös huomioon viennin merkitys kotimaiselle teollisuudelle kansallisen huoltovarmuuden ylläpidon näkökulmasta erityisesti kriittisillä teknologia- ja osaamisalueilla, mutta nämä tekijät eivät saa vaikuttaa EU:n yhteisen kannan kriteerien soveltamiseen.

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen arvio tehdään sen hetkisen tilanteen perusteella ja siitä vastaa ulkoministeriö. Ehdottoman esteen viennille muodostavat pakotteet ja asevientikiellot. Lisäksi Suomi noudattaa kansainvälisen asekauppasopimuksen asettamia vientiehtoja, jotka vastaavat pitkälti EU:n yhteistä kantaa.

Lupahakemukset maihin, jotka vaativat erillisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen arvion, käsitellään poikkihallinnollisessa maastavientiasioiden työryhmässä.

Ennen lupahakemuksen vireille panoa yrityksillä on mahdollisuus pyytää ennakkolausuntoa aiotun viennin hyväksyttävyydestä. Ennakkolausuntopyynnöt ja niihin annetut lausunnot ovat salassa pidettäviä eivätkä ne ole päätöksentekijää sitovia mahdollisessa tulevassa vientilupahakemuksen käsittelyssä, mikäli ulko- ja turvallisuuspoliittisissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia. Vuonna 2021 annettiin yhteensä 29 ennakkolausuntoa, joista 15 oli myönteisiä ja 14 kielteisiä.

4. Puolustustarvikkeiden viennin tarkastelu pidemmällä aikavälillä

Myönnettyjen vientilupien yhteenlaskettu kokonaisarvo on vuosien 2012-2021 välillä vaihdellut 64 M€ ja 376 M€ välillä. Arvoltaan eniten vientilupia myönnettiin vuonna 2015, jolloin eniten vientilupia myönnettiin Puolaan (118 M€) ja toiseksi eniten Arabiemiirikuntiin (77 M€). Molempien maiden osuutta nosti maakulkuneuvojen

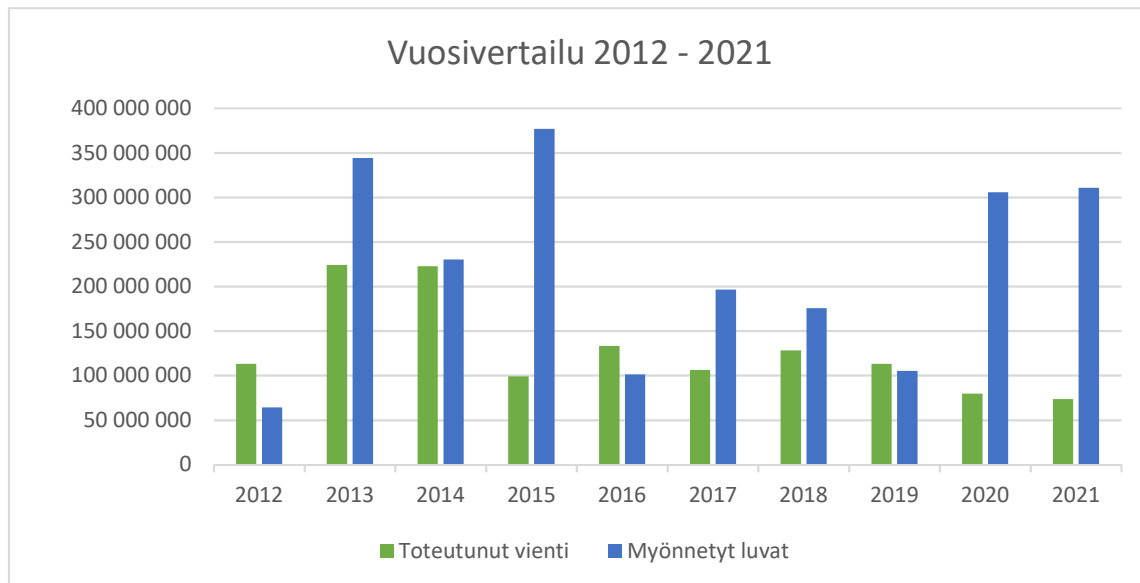
tuoteluokassa (ML 6) myönnettyt luvat. Näiden kahden maan osuus kaikista vuonna 2015 myönnetyistä luvista oli n. 53%.

Euromääräisesti tarkasteltuna vuosina 2012-2021 vientilupia on myönnetty eniten Euroopan unionin ja muun Euroopan alueelle. Yleensä Euroopan alueella luvat jakautuvat enemmän sekä maiden että tuotteiden osalta, kun taas muiden maiden/alueiden osuutta nostaa useimmiten yksi tai kaksi merkittävää vientikauppaa. Raportointivuonna 2021 kuitenkin Latviaan myönnetty kolme lupaa, yhteisarvoltaan 193 Meur, kattavat lähes 81%:n Euroopan Unionin luvista ja 62% kaikista luvista.

Varsinaiset viennit toteutuvat lähtökohtaisesti muutaman seuraavan vuoden aikana vientiluvan myöntämisestä. Toteutuneiden vientien yhteenlaskettu vuosittainen arvo on vaihdellut 73 M€ ja 224 M€ välillä. Tunnusomaista suomalaiselle puolustustarvikeviennille on, että yksittäiset viennit nostavat yksittäisten maiden osuuksia toteutuneiden vientien tilastoissa ja voivat muodostaa jopa noin puolet koko vuoden toteutuneista vienneistä.

Eniten toteutuneita vientejä oli vuosina 2013 ja 2014, jolloin eniten vientejä oli maakulkuneuvoja ja niiden komponentteja koskevassa tuoteluokassa (ML 6) Ruotsiin (yht. 258 M€). Vuodelle 2014 ajoittui lisäksi kranaatinheitinten toimituksia Arabiemiirikuntiin sekä Saudi-Arabiaan.

Vuosivertailu 2012 – 2021		
Vuosi	Toteutunut vienti	Myönnettyt luvat
2012	113 040 000	64 410 000
2013	224 000 000	344 240 000
2014	222 790 000	230 260 000
2015	99 270 000	376 860 000
2016	133 375 000	101 190 000
2017	106 417 387	196 309 634
2018	128 268 090	175 525 044
2019	113 189 465	105 136 762
2020	79 865 965	305 727 851
2021	73 417 799	310 868 795

4. Vuoden 2021 myönnettyt luvat, kielteiset päätökset ja toteutuneet viennit

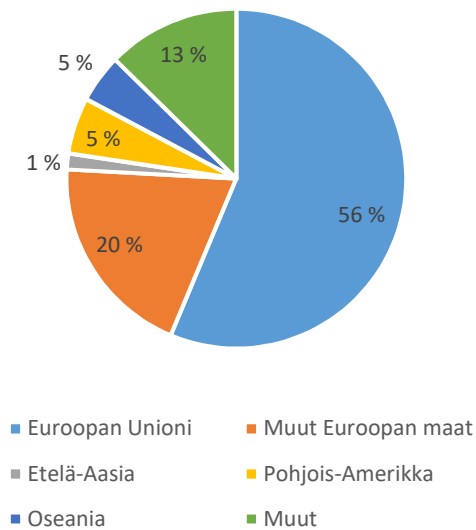
4.1 Myönnettyt luvat vuonna 2021

Vuonna 2021 puolustustarvikkeiden pysyville vienneille ja siirroille myönnettiin yhteensä 261 lupaa 54 maahan. Kaikkiaan lupia myönnettiin 361 kpl, joista 93 kpl koski esimerkiksi esittely-, takuu- ja huoltovientejä. Kauttakuljetuslupia myönnettiin 7 kpl.

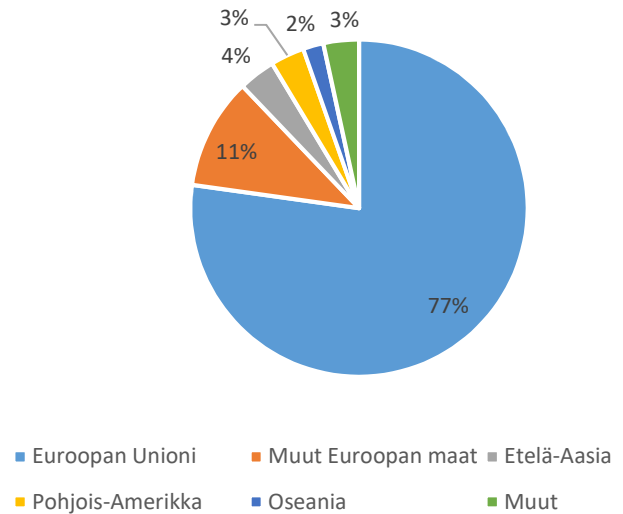
Myönnettyjen pysyvien vienti- ja siirtolupien yhteenlaskettu arvo oli lähes 311 M€. Alueellisesti tarkasteltuna eniten lupia myönnettiin arvollisesti ja kappalemääräisesti Euroopan alueelle. Kaikkien maiden ja alueiden lukumäärällisissä ja arvollisissa lupavertailuissa on mukana myös YK:n alaisille toimijoille tai operaatioille myönnettyt luvat, vajaa 0,5 M€. YK-järjestöille ja -operaatioihin suunnattuja vientejä koskevat vientiluvat on merkitty erikseen muista luvista raportin lopun kokonaistaulukoissa.

Myönnettyt vientiluvat alueittain				
Alue	Lupien lkm	%	Arvo	%
Euroopan Unioni	147	56,32 %	240 003 469	77,20 %
Muut Euroopan maat	51	19,54 %	33 142 077	10,66 %
Etelä-Aasia	4	1,53 %	10 968 951	3,53 %
Pohjois-Amerikka	14	5,36 %	10 092 127	3,25 %
Oseania	12	4,60 %	6 122 398	1,97 %
Eteläinen Afrikka	8	3,07 %	3 817 240	1,23 %
Kaakkois-Aasia	6	2,30 %	2 222 562	0,71 %
Koillis-Aasia	7	2,68 %	2 108 100	0,68 %
Lähi-itä	8	3,07 %	1 337 283	0,43 %
Etelä-Amerikka	1	0,38 %	506 588	0,16 %
Keski-Aasia	2	0,77 %	503 000	0,16 %
Keski-Amerikka ja Karibian alue	1	0,38 %	45 000	0,01 %
Yhteensä	261		310 868 795	

Myönnettyt vientiluvat alueittain lkm

Myönnettyt vientiluvat alueittain arvo eur

Maittain tarkasteltuna kappalemäärällisesti eniten lupia myönnettiin Isoon-Britanniaan ja Ruotsiin, molempiin 22 kpl sekä Ranskaan ja Puolaan, molempiin 15 kpl. Luvat jakautuvat useille tuoteluokille ja sisältävät mm. komponentteja, ampumatarvikkeita ja räjähteitä. Euromääräisesti tarkasteltuna eniten lupia myönnettiin Latviaan (193 M€), Norjaan (16,5 M€) ja Isoon-Britanniaan (11,8 M€). Latvian osuus koostuu kolmesta panssaroituja ajoneuvoja koskevasta siirtoluvasta.

Arvallisesti eniten lupia myönnetty		
Maa	Yhteensä eur	%
LATVIA	193 386 669	62,21 %
NORJA	16 563 586	5,33 %
ISO-BRITANNIA	11 776 325	3,79 %
RUOTSI	11 108 843	3,57 %
INTIA	10 968 951	3,53 %
KANADA	9 253 415	2,98 %
RANSKA	7 460 089	2,40 %
ESPANJA	6 013 662	1,93 %
SAKSA	4 589 240	1,48 %
SVEITSI	4 177 712	1,34 %

Euromääräisesti eniten lupia myönnettiin maakulkuneuvojen ja niiden komponenttien tuoteluokassa (ML 6), tarkkuuskiväärien ja niiden lisävarusteiden tuoteluokassa (ML 1) sekä ilma-alusten ja niiden komponenttien tuoteluokassa (ML 10). Kappalemääräisesti eniten lupia myönnettiin tarkkuuskiväärien ja niiden lisävarusteiden tuoteluokassa (ML 1), räjähteiden ja käsikranaattien tuoteluokassa (ML 4) sekä ampumatarvikkeiden ja niiden komponenttien tuoteluokassa (ML 3).

Myönnettyt vientiluvat, 10 suurinta tuoteluokkaa			
Tuoteluokka	Arvo	%	Lupien lkm
ML 6; maa-ajoneuvot ja komponentit	196 297 097	63,14 %	11
ML 1; tarkkuuskiväärit ja komponentit	39 136 621	12,59 %	100
ML 10; ilma-alukset ja komponentit	17 283 688	5,56 %	12
ML 5; tulenjohto- ja vastatoimivarusteet	14 348 419	4,62 %	12
ML 3; ampumatarvikkeet	8 140 453	2,62 %	23
ML 13; suojaustuotteet	7 715 418	2,48 %	19
ML 4; mm. käsikranaatit, räjähteet, panokset ja tarvikkeet	6 162 393	1,98 %	24
ML 7; kemialliset tai biol. aineet ja niihin liittyvät varusteet	5 507 352	1,77 %	15
ML 11; muut elektroniset laitteet	4 343 704	1,40 %	7
ML 9; pinta-alukset ja komponentit	3 856 584	1,24 %	2

Vuonna 2021 annettiin viisi kielteistä päätöstä:

- Turkki, suojausterästä
- Turkmenistan, tarkkuuskivääreitä, 2 kielteistä päätöstä
- Pakistan, maalinpaikannus- ja tarkkailulaitteita
- Macao, sytytinjärjestelmiä

4.2 Toteutuneet viennit vuonna 2021

Toteutuneiden vientien arvo vuonna 2021 oli 73,4 M€. Toteutuneiden vientien arvo laski 8 % vuodesta 2020 ja on matalin yli kymmeneen vuoteen. Kolme suurinta vientimaata olivat Ruotsi, Norja ja Ranska. Ruotsiin vietiin mm. ampumatarvikkeita ja ilma-alusten osia sekä komponentteja useissa tuoteluokissa. Norjaan vietiin eniten tulenjohtojärjestelmien komponentteja sekä komponentteja useissa muissa tuoteluokissa. Ranskan vienti koostui ilma-alusten osista ja komponenteista sekä mm. puolivalmiista tuotteista teollisuuden käyttöön.

Toteutunut vienti, viisi suurinta määrämaata		
Maa	Arvo EUR	%
Ruotsi	13 937 110	18,98 %
Norja	12 334 641	16,80 %
Ranska	9 599 428	13,08 %
Latvia	4 505 393	6,14 %
Intia	4 378 847	5,96 %

Alueellisesti tarkasteltuna suurin osa vienneistä, 59,8%, toteutui Euroopan unionin alueelle. Muun Euroopan alueelle kohdistui 21,2% viennistä. Oheisessa taulukossa, jossa kaikki toteutunut vienti näkyy alueittain, on mukana myös YK:n alaisille toimijoille ja operaatioihin suuntautunut vienti, yht. 94 551 eur.

Toteutunut vienti alueittain		
Alue	Arvo EUR	%
Euroopan Unioni	43 873 955	59,76 %
Muut Euroopan maat	15 589 202	21,23 %
Etelä-Aasia	4 429 780	6,03 %
Oseania	2 354 003	3,21 %
Pohjois-Amerikka	1 901 155	2,59 %
Kaakkois-Aasia	1 291 544	1,76 %
Koillis-Aasia	1 262 021	1,72 %
Lähi-itä	1 180 238	1,61 %
Keski-Aasia	859 592	1,17 %
Etelä-Amerikka	506 588	0,69 %
Eteläinen Afrikka	169 641	0,23 %
Keski-Amerikka ja Karibian alue	80	0,00 %
Kaikki yhteensä	73 417 799	100,00 %

Vuonna 2021 eniten vientejä toteutui tuoteluokassa ML 10, ilma-alusten osat ja komponentit. Toiseksi ja kolmanneksi nousevat tuoteluokkien ML 6 (maakulkuneuvot) ja ML 5 (tulenjohto ja vastatoimivivasteet) komponenttiviennit. Tuoteluokat on avattu raportin lopussa.

Toteutunut vienti tuoteluokittain		
ML-luokka	Arvo EUR	%
ML 10	12 704 597	17,30 %
ML 6	12 357 065	16,83 %
ML 5	10 540 790	14,36 %
ML 3	10 124 501	13,79 %
ML 1	6 130 224	8,35 %
ML 4	5 143 148	7,01 %
ML 21	3 839 549	5,23 %
ML 8	3 642 319	4,96 %
ML 16	2 053 529	2,80 %
ML 9	1 911 545	2,60 %
ML 13	1 886 202	2,57 %
ML 22	1 608 244	2,19 %
ML 11	859 300	1,17 %
ML 7	357 943	0,49 %
ML 2	206 810	0,28 %
ML 17	52 033	0,07 %
Kaikki yhteensä	73 417 799	100,00 %

Myönnettyt vientiluvat vuonna 2021

Määrämaa	ML-luokka	Lupien lkm	Tuotteen määrä ja yks.	Arvo	Arvo/maa	%
ALANKOMAAT	ML 1	3	3 041 kpl	628 400		
	ML 3	1	200 kpl	200		
	ML 7	1	1 kpl	36 975	665 575	0,21 %
ARABIEMIIRIKUNNAT	ML 16	1	2 634 kpl	233 725	233 725	0,08 %
AUSTRALIA	ML 1	1	200 kpl	44 800		
	ML 3	1	168 300 kpl	207 009		
	ML 4	1	12 kpl	720		
	ML 5	2	4 kpl	4 160		
	ML 7	1	439 kpl	1 725 709		
	ML 22	2	2 000 kpl	0	1 982 398	0,64 %
BELGIA	ML 1	1	300 kpl	128 500		
	ML 2	2	3 kpl	133 000		
	ML 3	2	10 250 kpl	674 041		
	ML 4	1	1 915 kpl	59 912	995 453	0,32 %
BOSNIA-HERTSEGOVINA	ML 1	1	18 kpl	34 600	34 600	0,01 %
BRASILIA	ML 3	1	47 800 kpl	506 588	506 588	0,16 %
BULGARIA	ML 1	2	672 kpl	200 500		
	ML 3	1	17 000 kpl	23 800		
	ML 7	1	1 kpl	4 200	228 500	0,07 %
EGYPTI	ML 13	1	100 tn	300 000	300 000	0,10 %
ESPANJA	ML 1	2	750 kpl	1 075 200		
	ML 4	1	1 000 kpl	1 700 000		
	ML 8	4	117 792 kg	2 794 062		
	ML 11	1	5 kpl	296 500		
	ML 21	2	6 kpl	147 900		
	ML 22	1	2 kpl	0	6 013 662	1,93 %
ETELÄ-AFRIKKA	ML 1	4	5 270 kpl	3 702 500		
	ML 3	1	600 kpl	6 390		
	ML 21	1	1 kpl	12 000	3 720 890	1,20 %
ETELÄ-KOREA	ML 11	1	3 kpl	122 400		
	ML 13	1	500 000 kg	1 250 000		
	ML 21	1	3 kpl	600 000	1 972 400	0,63 %
FILIPPIINIT	ML 5	1	2 kpl	4 506		
	*ML 13	1	1 500 kpl	314 000	318 506	0,10 %
GRÖNLANTI	ML 1	2	220 kpl	175 500	175 500	0,06 %
INTIA	ML 1	3	5 686 kpl	4 257 431		
	ML 10	1	4 128 kpl	6 711 520	10 968 951	3,53 %
ISLANTI	ML 1	1	17 kpl	38 500	38 500	0,01 %

Määrämaa	ML-luokka	Lupien lkm	Tuotteen määrä ja yks.	Arvo	Arvo/maa	%
ISO-BRITANNIA	ML 1	1	1 000 kpl	200 000		
	ML 4	1	44 kpl	2 256 728		
	ML 7	12	5 079 000 kpl	3 740 468		
	ML 8	2	7 665 kg	236 698		
	ML 10	2	2 212 kpl	2 973 606		
	ML 13	1	22 kpl	6 325		
	ML 13	2	600 tn	1 900 000		
	ML 21	1	100 kpl	31 250		
	ML 22	2	140 kpl	431 250	11 776 325	3,79 %
ISRAEL	ML 11	2	3 kpl	207 900	207 900	0,07 %
ITALIA	ML 1	2	1 401 kpl	441 443		
	ML 3	1	34 150 kpl	2 245 704		
	ML 4	3	2 629 kpl	124 144		
	ML 13	1	300 tn	900 000	3 711 291	1,19 %
ITÄVALTA	ML 1	4	176 kpl	57 575		
	ML 4	1	96 kpl	5 430	63 005	0,02 %
JAPANI	ML 1	1	10 kpl	20 700		
	ML 6	1	1 000 kpl	100 000		
	ML 22	1	1 000 kpl	0	120 700	0,04 %
KANADA	ML 1	4	14 800 kpl	9 245 000		
	ML 3	3	950 kpl	8 415	9 253 415	2,98 %
KAZAKSTAN	ML 1	2	650 kpl	503 000	503 000	0,16 %
KREIKKA	ML 1	2	19 kpl	60 000	60 000	0,02 %
KROATIA	ML 6	3	10 010 kpl	901 736	901 736	0,29 %
LATVIA	ML 1	1	501 kpl	124 000		
	ML 6	1	10 226 kpl	193 200 187		
	ML 22	2	80 kpl	62 482	193 386 669	62,21%
LIETTUA	ML 1	1	20 kpl	174 400		
	ML 9	1	4 kpl	3 696 584	3 870 984	1,25 %
MALESIA	ML 4	2	5 376 kg	350 596		
	ML 4	2	30 800 m	58 760	409 356	0,13 %
MALTA	ML 1	2	20 kpl	17 010	17 010	0,01 %
MEKSIKO	ML 13	1	150 kpl	45 000	45 000	0,01 %
MONGOLIA	ML 1	2	29 kpl	15 000	15 000	0,00 %
NIGERIA	ML 13	1	100 kpl	35 000	35 000	0,01 %
NORJA	ML 1	1	500 kpl	100 000		
	ML 4	1	1 056 kpl	48 096		
	ML 5	4	426 kpl	12 342 253		
	ML 11	1	11 kpl	3 484 404		
	ML 13	1	700 kpl	240 000		
	ML 17	1	250 kpl	188 454		
	ML 21	1	10 kpl	36 114		
	ML 22	2	470 kpl	124 265	16 563 586	5,33 %
OMAN	ML 4	1	58 kpl	375 840	375 840	0,12 %
POHJOIS-MAKEDONIA	ML 1	1	1 kpl	3 000	3 000	0,00 %

Määrämaa	ML-luokka	Lupien lkm	Tuotteen määrä ja yks.		Arvo	Arvo/maa	%
PORTUGALI	ML 1	2	300	kpl	346 500		
	ML 3	1	1 000	kpl	8 410	354 910	0,11 %
PUOLA	ML 1	11	67	kpl	45 116		
	ML 6	4	7 847	kpl	1 573 924		
	ML 8	1	1	kpl	8		0,52 %
QATAR	ML 1	1	30	kpl	70 000		
	ML 21	2	12	kpl	149 818	219 818	0,07 %
RANSKA	ML 1	2	7 800	kpl	2 915 000		
	ML 3	4	4 900	kpl	96 655		
	ML 4	4	3 752	kpl	188 548		
	ML 8	2	1 150	kg	68 586		
	ML 10	2	13 002	kpl	4 071 300		
	ML 13	1	355	kpl	120 000	7 460 089	2,40 %
ROMANIA	ML 9	1	4	kpl	160 000	160 000	0,05 %
RUANDA	ML 4	1	9	kpl	61 350	61 350	0,02 %
RUOTSI	ML 1	6	598	kpl	1 139 610		
	ML 3	1	3	kg	150		
	ML 3	1	12 612	kpl	4 287 701		
	ML 4	1	50	kpl	700 000		
	ML 5	4	223	kpl	1 197 500		
	ML 8	2	3 000	kg	92 250		
	ML 10	3	2 257	kpl	2 199 000		
	ML 13	3	782	kpl	102 350		
	ML 17	1	11 000	kpl	886 661		
	ML 21	2	10	kpl	158 621		
	ML 22	2	420	kpl	345 000	11 108 843	3,57 %
SAKSA	ML 1	4	2 431	kpl	3 802 500		
	ML 3	1	300	kpl	1 740		
	ML 11	2	3	kpl	232 500		
	ML 21	3	12	kpl	552 500		
	ML 22	2	22	kpl	0	4 589 240	1,48 %
SERBIA	ML 1	1	7	kpl	15 104		
	ML 6	2	402	kpl	521 250		
	ML 22	1	4	kpl	12 000	548 354	0,18 %
SINGAPORE	ML 1	1	495	kpl	694 700	694 700	0,22 %
SLOVAKIA	ML 1	2	693	kpl	787 400		
	ML 3	3	1 500	kpl	10 850	798 250	0,26 %
SLOVENIA	ML 1	2	1 500	kpl	350 000	350 000	0,11 %
SVEITSI	ML 1	6	4 962	kpl	1 609 400		
	ML 4	2	70	kpl	2 050		
	ML 10	4	3 013	kpl	1 328 262		
	ML 13	2	3 030	kpl	1 238 000	4 177 712	1,34 %

Määrämaa	ML-luokka	Lupien lkm	Tuotteen määrä ja yks.		Arvo	Arvo/maa	%
TANSKA	ML 1	4	3 044	kpl	648 800		
	ML 4	1	96	kpl	4 203		
	ML 13	1	150	kpl	45 000		
	ML 17	3	9	kpl	711		
	ML 17	1	200	l	3 720	702 434	0,23 %
TSEKKI	ML 1	4	3 032	kpl	625 690		
	ML 22	2	2 000	kpl	0	625 690	0,20 %
UNKARI	ML 4	1	3 483	kpl	111 449	111 449	0,04 %
UUSI-SEELANTI	ML 1	4	4 400	kpl	4 140 000	4 140 000	1,33 %
VIETNAM	ML 5	1	12	kpl	800 000	800 000	0,26 %
VIRO	ML 1	3	118	kpl	174 652		
	ML 2	1	2	kpl	2 900		
	ML 4	1	96	kpl	4 291		
	ML 13	3	2 723	kpl	1 079 197		
	ML 17	1	1 200	l	10 500		
	ML 21	1	36	kpl	753 091		
	ML 22	1	10	kpl	9 500	2 034 131	0,65 %
YHDYSVALLAT	ML 1	3	252	kpl	525 090		
	ML 3	2	16 500	kpl	62 800		
	ML 4	1	1 451	kpl	110 276		
	*ML 13	1	304	kpl	140 546	838 712	0,27 %
YHTEENSÄ Myönnetyt kaupalliset luvat						310 868 795	

Joista asteriskilla (*) merkityt lupia vienteihin YK-operaatioille/-järjestöille, yht. 454 546 eur

Toteutuneet viennit vuonna 2021

Määrämaa	Tuoteluokka	Arvo eur/ML	Arvo eur/maa	%
Afganistan			50 933	0,07 %
	*ML 13	50 933		
Alankomaat			136 081	0,19 %
	ML 1	12 697		
	ML 3	200		
	ML 13	123 184		
Arabiemiirikunnat			494 464	0,67 %
	ML 6	477 964		
	ML 10	16 500		
Australia			2 340 170	3,19 %
	ML 1	17 645		
	ML 3	203 643		
	ML 4	720		
	ML 5	206 617		
	ML 9	1 911 545		
Belgia			2 163 243	2,95 %
	ML 1	32 607		
	ML 2	193 000		
	ML 3	697 840		
	ML 4	717 427		
	ML 5	522 369		
Bosnia-Hertsegovina			23 708	0,03 %
	ML 1	23 708		
Brasilia			506 588	0,69 %
	ML 3	506 588		
Bulgaria			9 742	0,01 %
	ML 1	9 742		
Espanja			1 693 756	2,31 %
	ML 1	62 394		
	ML 8	1 171 537		
	ML 10	8 630		
	ML 11	296 500		
	ML 13	6 795		
	ML 21	147 900		
Etelä-Afrikka			119 273	0,16 %
	ML 1	119 273		
Etelä-Korea			202 531	0,28 %
	ML 13	202 531		
Etelä-Sudan			33 564	0,05 %
	*ML 13	33 564		
Indonesia			20 000	0,03 %
	ML 7	20 000		
Intia			4 378 847	5,96 %
	ML 1	2 023 148		
	ML 10	2 355 699		

Määrämaa	Tuoteluokka	Arvo eur/ML	Arvo eur/maa	%
Islanti			3 368	0,00 %
	ML 1	3 368		
Iso-Britannia			1 686 569	2,30 %
	ML 1	25 987		
	ML 4	1 099 049		
	ML 7	337 943		
	ML 8	388		
	ML 10	223 203		
Israel			334 956	0,46 %
	ML 5	4 656		
	ML 11	330 300		
Italia			1 332 356	1,81 %
	ML 1	83 738		
	ML 3	322 224		
	ML 4	128 193		
	ML 10	798 201		
Itävalta			646 230	0,88 %
	ML 1	98 926		
	ML 4	4 480		
	ML 6	59 177		
	ML 21	483 646		
Japani			1 047 682	1,43 %
	ML 1	20 682		
	ML 6	134 300		
	ML 22	892 700		
Kanada			743 726	1,01 %
	ML 1	57 819		
	ML 3	8 415		
	ML 10	658 364		
	ML 13	19 128		
Kazakstan			20 806	0,03 %
	ML 1	20 806		
Kosovo			17 514	0,02 %
	ML 1	17 514		
Kroatia			31 548	0,04 %
	ML 6	31 548		
Latvia			4 505 393	6,14 %
	ML 3	893 012		
	ML 6	3 432 381		
	ML 22	180 000		
Liettua			640 009	0,87 %
	ML 1	6 497		
	ML 3	593 512		
	ML 22	40 000		
Makedonia			1 634	0,00 %
	ML 1	1 634		

Määrämaa	Tuoteluokka	Arvo eur/ML	Arvo eur/maa	%
Malesia			576 995	0,79 %
	ML 3	167 450		
	ML 4	409 355		
	ML 13	190		
Meksiko			80	0,00 %
	ML 13	80		
Mongolia			11 808	0,02 %
	ML 1	11 808		
Mosambik			10 054	0,01 %
	*ML 13	10 054		
Namibia			6 590	0,01 %
	ML 1	6 590		
Nigeria			160	0,00 %
	ML 13	160		
Norja			12 334 641	16,80 %
	ML 1	11 395		
	ML 3	457 924		
	ML 4	1 084 758		
	ML 5	8 046 787		
	ML 6	2 172 743		
	ML 8	389 460		
	ML 13	730		
	ML 17	21 721		
	ML 22	149 125		
Portugali			13 239	0,02 %
	ML 1	4 828		
	ML 3	8 411		
Puola			3 926 274	5,35 %
	ML 1	108 044		
	ML 2	13 810		
	ML 3	1 693 368		
	ML 6	2 111 052		
Qatar			350 819	0,48 %
	ML 1	13 900		
	ML 22	336 919		
Ranska			9 599 428	13,08 %
	ML 1	351 703		
	ML 3	170 337		
	ML 4	130 881		
	ML 8	1 988 700		
	ML 10	4 900 068		
	ML 13	4 210		
	ML 16	2 053 529		

Määrämaa	Tuoteluokka	Arvo eur/ML	Arvo eur/maa	%
Ruotsi			13 937 110	18,98 %
	ML 1	154 751		
	ML 3	4 383 054		
	ML 4	1 317 465		
	ML 5	1 357 780		
	ML 6	2 829 780		
	ML 8	92 235		
	ML 10	3 388 729		
	ML 13	269 635		
	ML 17	10 061		
	ML 21	133 620		
Saksa			2 415 738	3,29 %
	ML 1	311 119		
	ML 11	232 500		
	ML 17	119		
	ML 21	1 872 000		
Serbia			317 104	0,43 %
	ML 1	15 104		
	ML 6	302 000		
Singapore			694 549	0,95 %
	ML 1	694 549		
Slovakia			33 212	0,05 %
	ML 1	22 362		
	ML 3	10 850		
Slovenia			205 100	0,28 %
	ML 1	66 811		
	ML 6	138 289		
Sveitsi			572 421	0,78 %
	ML 1	81 675		
	ML 10	330 858		
	ML 13	10 070		
	ML 21	149 818		
Tanska			279 211	0,38 %
	ML 1	217 264		
	ML 4	14 432		
	ML 13	32 544		
	ML 17	14 971		
Tsekki			390 290	0,53 %
	ML 1	334 940		
	ML 4	55 350		
Turkki			632 242	0,86 %
	ML 10	24 344		
	ML 13	607 898		
Unkari			231	0,00 %
	ML 1	231		
Uusi-Seelanti			13 833	0,02 %
	ML 1	13 833		

Määrämaa	Tuoteluokka	Arvo eur/ML	Arvo eur/maa	%
Uzbekistan			838 786	1,14 %
	ML 1	838 786		
Viro			1 915 767	2,61 %
	ML 4	4 291		
	ML 5	402 582		
	ML 6	667 832		
	ML 13	514 496		
	ML 17	5 066		
	ML 21	312 000		
	ML 22	9 500		
Yhdysvallat			1 157 429	1,58 %
	ML 1	232 347		
	ML 3	7 674		
	ML 4	176 747		
	ML 17	95		
	ML 21	740 565		
Yhteensä kaupallinen vienti			73 417 799	100,00 %

joista asteriskilla (*) merkityt vientejä YK-operaatioille/-järjestöille

Euroopan Unionin yhteinen puolustustarvikeluettelo, tuoteluokat; "ML-luokat"

Tiivistetty lista ilman täsmennyksiä ja poikkeuksia.

Koko lista: Euroopan unionin yhteinen puolustustarvikeluettelo

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1591595747304&uri=CELEX:52020XG0313\(07\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1591595747304&uri=CELEX:52020XG0313(07))

ML 1	Rihlattomat aseet, joiden kaliiperi on alle 20 mm, muut aseet ja automaattiasheet, joiden kaliiperi on 12,7 mm (0,50 tuumaa) tai vähemmän, ja niihin liittyvät lisälaitteet sekä niitä varten erityisesti suunnitellut komponentit.
ML 2	Rihlattomat aseet, joiden kaliiperi on 20 mm tai enemmän, muut aseet tai aseistus, joiden kaliiperi on enemmän kuin 12,7 mm (0,50 tuumaa), heittimet ja lisälaitteet sekä niitä varten erityisesti suunnitellut komponentit.
ML 3	Ampumatarvikkeet ja sytyttimen asetuslaitteet sekä niitä varten erityisesti suunnitellut komponentit.
ML 4	Pommit, torpedot, raketit, ohjukset, muut räjähteet ja panokset ja niihin liittyvät varusteet ja lisälaitteet sekä niitä varten erityisesti suunnitellut komponentit.
ML 5	Eryityisesti sotilaskäyttöön suunnitellut tulenjohto- sekä niihin liittyvät hälytys- ja varoitustarvikkeet sekä niihin liittyvät järjestelmät, testaus-, suuntaus- ja vastatoimintavarusteet sekä niitä varten erityisesti suunnitellut komponentit ja lisälaitteet.
ML 6	Maakulkuneuvot ja komponentit.
ML 7	Myrkylliset kemialliset tai biologiset aineet, "mellakantorjunta-aineet", radioaktiiviset aineet, niihin liittyvät varusteet, komponentit ja materiaalit.
ML 8	"Energeettiset aineet" sekä niihin liittyvät aineet: aineet tai seokset, jotka reagoivat kemiallisesti vapauttaen energiaa tarkoitettuun käyttösovellukseen. "Räjähteet", "pyrotekniset aineet" ja "ajoaineet" ovat energeettisten aineiden alaryhmiä.
ML 9	Pinta- ja vedenalaiset sota-alukset, laivaston erikoisvarusteet, lisälaitteet, komponentit ja muut erityisesti sotilaskäyttöön suunnitellut pinta-alukset.
ML 10	Eryityisesti sotilaskäyttöön suunnitellut tai muunnetut "ilma-alukset", "ilmaa keveämmät ilma-alukset", miehittämättömät ilma-alukset ("UAV":t), lentokonemoottorit sekä "ilma-alusten" varustus, lisävarusteet ja komponentit.
ML 11	Elektroniset laitteet ja komponentit, joita ei ole määritelty muualla EU:n yhteisessä puolustustarvikeluettelossa.
ML 12	Suurnopeuksiseen liike-energiaan perustuvat asejärjestelmät ja niihin liittyvät varusteet sekä niihin erityisesti suunnitellut komponentit.

- ML 13 Panssarointi- tai suojarvarustus sekä suojarakenteet ja -komponentit.
- ML 14 "Erikoisvarustus sotilaskoulutukseen" tai sotilaallisten tilanteiden simulointiharjoituksiin, simulaattorit, jotka on erityisesti suunniteltu ML1 tai ML2 kohdassa tarkoitettujen ampuma-aseiden tai aseiden harjoituskäyttöä varten, ja niihin erityisesti suunnitellut komponentit ja lisälaitteet.
- ML 15 Erityisesti sotilaskäyttöön suunniteltu kuvaus- ja sen vastatoimivarustus ja niihin erityisesti suunnitellut komponentit ja lisälaitteet.
- ML 16 Taotut, valetut ja muut puolivalmiit tuotteet, jotka on erityisesti suunniteltu ML1–ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 tai ML19 kohdassa tarkoitettuihin tuotteisiin.
- ML 17 Eri laitteet, materiaalit ja "tiedostot" ja niitä varten erityisesti suunnitellut komponentit.
- ML 18 Tuotantolaitteet ja komponentit.
- ML 19 Suunnatun energian asejärjestelmät ja niihin liittyvät laitteet tai vastatoimintalaitteet sekä testimallit ja niihin erityisesti suunnitellut komponentit.
- ML 20 Kryogeeniset ja "suprajohtavat" laitteet sekä niitä varten erityisesti suunnitellut komponentit ja lisälaitteet. Suprajohtava viittaa materiaaleihin, esim. metallit, metalliseokset tai yhdisteet, jotka voivat menettää kokonaan sähköisen vastusarvonsa, ts., jotka voivat saavuttaa äärettömän suuren sähköisen johtavuuden ja kuljettaa hyvin suuria sähkövirtoja ilman Joule-lämpenemistä.
- ML 21 Ohjelmistot: yhden tai useamman "ohjelman" tai "mikro-ohjelman" muodostama kokonaisuus missä tahansa käsitettävässä muodossa.
- ML 22 Teknologia: erityistä tietoa, jota tarvitaan tuotteen "kehittämistä", "tuotantoa" tai "käyttöä" varten. Tämä tieto on "teknisen tiedon" tai "teknisen avun" muodossa.